

**Euroopa Merendus, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi
2021-2027 rakenduskava seirekomisjoni istungi protokoll**

Toimumise aeg ja koht: 26.07.2023. a, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi suur saal ja Zoom keskkond.

Algus kell 10.00, **lõpp** kell 12.10

Juhatas: Ain Soome, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna juhataja, seirekomisjoni aseesimees.

Protokollis: Egle Härm, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna peaspetsialist.

Osa võtsid:

Ain Soome – seirekomisjoni aseesimees, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Merlin Lumiste – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Eve Külmallik – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Kaire Märtn – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Loreida Timberg – Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia

Rivo Uiboupin – Tallinna Tehnikaülikooli meresüsteemide instituut

Markus Vetemaa – Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut

Kalle Olli – Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituut

Arvo Tuvike – Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituut

Riho Gross – Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini- ja loomakasvatuse instituut

Katrin Kaldre – Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini- ja loomakasvatuse instituut

Valdur Noormägi – Eesti Kalaliit

Toomas Kõuhkna – Eesti Kalaliit

Aleksei Lotman – Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Riina Kalda – Eesti Vesiviljelejate Liit

Mart Undrest – Eesti Kalurite Liit

Piret Loorand – Rahandusministeerium

Merle Juur – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

Kaija Uuskam – Põllumajandus- ja Toiduamet

Indrek Ulla – Keskkonnaamet

Tuuli Tammla – Rannapiirkondade rannikumere kalandus

Esta Tamm – Rannapiirkondade rannikumere kalandus

Urmas Pirk – Rannapiirkondade sisevete kalandus

Clara Ion – DG Mare

Heino Vipp – MTÜ Saarte Kalandus

Sirje Pajula – Harju Kalandusühing

Kaido Vagiström – Harju Kalandusühing

Aile Mäe – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

Henari Kamenik – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

Heli Annok – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Margus Medell – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Annika Teino – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Laura Freivald-Heapost - Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Liisa Asso – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

PÄEVAKORD:

1. Sissejuhatus ja päevakava kinnitamine
2. Tootmis- ja turustamiskavade meetme tutvustamine ja valikukriteeriumide kinnitamine
3. Kalandusandmete kogumise meetme tutvustamine ja valikukriteeriumide kinnitamine
4. Perioodi 2021–2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu meetme tutvustamine ning kohaliku arengu strateegia koostamise toetuse ja kohaliku tegevusrühma toetuse valikukriteeriumide kinnitamine
5. Muud küsimused

KOOSOLEKU KÄIK:

1. Alustuseks tutvustas seirekomisjoni aseesimees, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome seirekomisjoni istungi päevakorda. Järgnes istungil osalejate tutvustusring ja kvoorum kontroll.

Otsuste tegemiseks vajalik kvoorum oli olemas, päevakord kinnitati.

2. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna vee-elusressursside väärindamise ja turustamise valdkonna peaspetsialist Laura Freivald-Heapost tutvustas tootmis- ja turustamiskavade meetet ja valikukriteeriumeid.

Eesti Kalurite Liidu esindaja Mart Undrest **taandas** end selle päevakorra punkti osas otsustamisest.

Eesti Kalaliidu seisukoht on, et lihtsustatud kulumeetodi ühikuhind (4189 eurot/kuu) ei ole adekvaatne, kuna on arvatud eelmise perioodi abikõlblike kulude maksumuse järgi ehk ei kajastata hetke olukorda, kus teenuste hinnad on kahe viimase aasta jooksul tõusnud. Lisaks on olnud inflatsioon oluliselt kõrgem kui aluseks võetud perioodil.

Lihtsustatud kulumeetodi väljatöötamisel kasutati aastate 2016-2021 kontrollitud kulude andmeid, lisaks arvestati sama perioodi keskmise inflatsiooniga. EMKVF-i korraldusametuse poolt esitati Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi siseauditi osakonnale hindamiseks tootmis- ja turustamiskavade toetuse lihtsustatud kulumeetod, mille kohta anti 21. juulil 2022. aastal positiivne hinnang. Kõnealune kulumeetod on kirjeldatud ja kinnitatud Eesti rakenduskavas. Ajal, mil toimus kulumeetodi väljatöötamine ja auditeerimine ei olnud veel inflatsioon järsku tõusu läbi teinud. Kui nüüd hakata meetodikat muutma, pole käesoleval aastal võimaik toetuse taotlusvooru avada. Seega on plaan siiski käesoleva kulumudeliga jätkata.

Eesti Kalurite Liidu esindaja Mart Undrest juhib tähelepanu tulemusnäitajate esitamise osas. Kui tulemusnäitajatena esitavad andmed, nagu antud meetme osas, on kättesaadavad majandusaasta aruandest, siis tundub ebamõistlik jätkata selliselt, et PRIA pärib andmeid taotlejalt ning alles seejärel kontrollib nende õigsust esitatud majandusaasta aruandest. Selle asemel võiks andmekorjet automatiseerida või võtaksid PRIA ametnikud ise info otse allikast.

Lisaks uuriti, kas sellise ühikuhinnaga jätkatakse perioodi lõpuni või on võimalik seda vajadusel üle vaadata.

Ain Soome selgitas, et kõik oleneb eelkõige eelarvelistest vahenditest, aga teoreetiliselt on võimalik ka perioodi keskel korrigeerimisi teha.

Otsustati: kiita tootmis- ja turustamiskavade valikukriteeriumid heaks.

3. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna kutselise kalapüügi ja vee-elusressursside kaitse toetuste valdkonna peaspetsialist Heli Annok tutvustas

kalandusandmete kogumise meetet ja valikukriteeriumeid.

Kõik Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumit esindavad seirekomisjoni liikmed **taandasid** end selle päevakorra punkti osas otsustamisest.

Küsimusi tekitas konkreetsete valikukriteeriumide puudumine.

Kalandusandmete kogumine ja töökava koostamise kohustus tuleneb Euroopa Liidu õigusaktidest. Valikukriteerium ongi see, et taotlus läheb rahastamisele juhul kui Euroopa Komisjon on esitanud töökava heaks kiitnud.

Eesti Kalaliidu esindaja Valdur Noormägi tundis huvi, et kas antud meetme alt saab vahendeid rakendada andmete elektroonilisele esitamisele üleminekul ja kas meetme kaudu on võimalik erinevate infosüsteemide ühildamine.

Antud meetme alt andmete elektroonilisele esitamisele üleminekut ei rakendata, selle jaoks on teised toetusmeetmed. Merel kaluri kalapüügiloa alusel kalapüüki teostavatele isikutele elektrooniliselt andmete edastamiseks mõeldud esimese seadme soetamist kavatses toetada Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kalanduse kontrolli ja järelevalve toetusmeetmest. Kuna kavandame elektroonilisele andmeedastusele ülemineku kohustuse rakendamist järgmise aasta algusest, prognoosime seadmete soetamise taotlusvooru avamist käesoleva aasta oktoobris-novembris.

Otsustati: kiita kalandusandmete kogumise meetme valikukriteeriumid heaks.

4. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna kutselise kalapüügi ja vee-elusressursside kaitse toetuste valdkonna peaspetsialist Margus Medell tutvustas perioodi 2021–2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu meetet ning kohaliku arengu strateegia koostamise toetuse ja kohaliku tegevusrühma toetuse valikukriteeriumeid.

Kõik kalanduspiirkondi esindavad seirekomisjoni liikmed **taandasid** end selle päevakorra punkti osas otsustamisest.

Rannapiirkondade rannikumere kalanduse esindaja Tuuli Tammla tegi ettepaneku mitmekesistamise tegevussuunas arvestada kalurite sissetuleku puhul poole aasta elatusmiinimumi, sest kalurid tegelevad kalapüügiga kogu aastast maksimaalselt kuus kuud.

Seirekomisjon kiidab heaks strateegiate valikukriteeriumid, projektitoetuste osa seirekomisjoni ei puutu. Määrus saadetakse lähiajal EIS kooskõlastusringile ja selle käigus on võimalik esitada konkreetset ettepanekud.

Eesti Kalaliidu esindaja Valdur Noormägi seadis kahtluse alla rannapiirkondade strateegiate hindamiskomisjoni moodustamise vajalikkuse, sest see tekitaks liigset bürokraatiat. Kui üldse komisjon luua, peaks töö olema tasustatud.

Strateegiate rakendatavust hinnatakse lävendi punktide vastu ja komisjoni tegevus on vajalik, et saada ülevaate strateegiate selgusest.

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalavarude osakonna nõunik Kaire Märtn juhtis tähelepanu määruse paragrahvi, mis puudutab projekti toetuse taotluse esitamist, sõnastusele, kus tingimata nõutakse kalandusteadlase ja Keskkonnaameti hinnangut keskkonnaseisundi heaolust lähtuvalt – kui pädevad uuringud on juba eelnevalt olemas, ei peaks eraldi hinnangut enam nõudma, see oleks lisakoormus ametkondadele.

Seletuskirja täpsustatakse selles osas.

Otsustati: kiita perioodi 2021–2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu meetme ning

kohaliku arengu strateegia koostamise toetuse ja kohaliku tegevusrühma toetuse valikukriteeriumid heaks.

5. Muude küsimuste all sooviti teada, kas ja millised võimalused on kasutada järelejäänud EMKF vahendeid.

Vabade vahendite jääk on hetkel suurusjärgus 2 miljonit eurot. Viimasel EMKF seirekomisjoni istungil tehti ettepanek tõsta vabad vahendid kalatöötlemise finantsinstrumenti, mis on hea lahendus arvestades, et vahendid tuleb ära realiseerida käesoleva aasta lõpuks.

Eesti Kalurite Liidu esindaja Mart Undrest soovis teada, kas lisaks seadmete ostu toetuse taotlusvoorule on sügisel veel taotlusvoore tulemas ehk millised võimalused sektoril finantsinstrumendi osas avanevad.

Ilmselt jõuame väiksemas ulatuses teha registrite arendustöid, et aasta lõpuks jõuaks tööd teostatud ja kuludokumendid esitatud.

Järgmised meetmemäärused, mille välja plaanime töötada on kontrolli- ja järelevalve toetus ning kudealade taastamise toetus.

Keskkonnaameti esindaja Indrek Ulla soovis teada, millal on plaanis käesoleva perioodi järelevalve meetmevoor avada.

Takistusi selles osas ei ole. Määrusemuudatus, mis oli vajalik, et see avada, on tehtud. Tõenäoliselt jõutakse selleni augustis või septembris.

Eesti Kalaliidu esindaja Valdur Noormägi tegi ettepaneku, et Maaelu Edendamise Sihtasutusest laenu taotlenud kalanduse ettevõtetal vaadataks üle ja vajadusel alandataks laenu intressi protsenti, nagu tehti teiste sealt laenu taotlenud maaelu ettevõtete puhul.

Euroopa Komisjoni esindaja Clara Ion kinnitas, et tänasel istungil heaks kiidetud otsused on ka Komisjoniga kooskõlastatud.

EDASISED TEGEVUSED:

Järgmine EMKVF 2021-2027 rakenduskava seirekomisjoni istung on plaanis korraldada septembris.

(allkirjastatud digitaalselt)

Egle Härm
Protokollija

(allkirjastatud digitaalselt)

Ain Soome
Seirekomisjoni aseesimees